



Siljan kommune

Regnskap 2017





Regnskap 2017

Årsberetning - Kommunelovens § 48 nr. 5	2
Revisjonsberetning	12
Regnskapsskjema	
Driftsregnskap 1 A og 1B	15
Investeringsregnskap 2A og 2B	16
Balanseregnskap 3	17
Økonomisk oversikt - Drift 4	19
Økonomisk oversikt - Investering 5	20
Investeringsregnskap.....	21
Driftsregnskap	22
Noter.....	25

Innledning

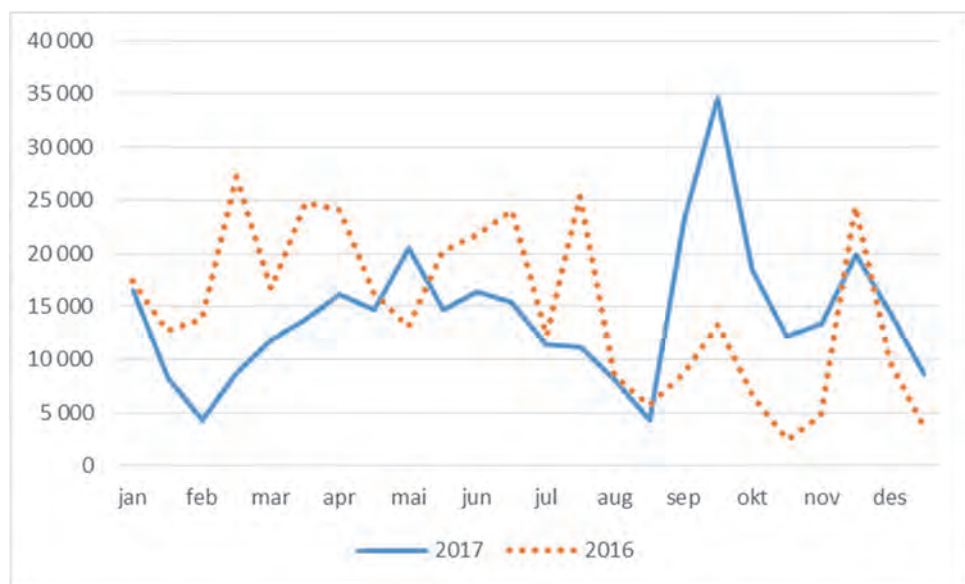
Nedenfor følger en vurdering av økonomiske nøkkeltall i regnskapet for 2017. Kommentarene som følger legges frem som Siljan kommunens årsberetning, jfr. kommuneloven § 48 nr. 5, forskrift nr. 1424 for årsregnskap og årsberetning, samt KRS nr. 6.

En generell årsmelding, som bygger på resultatene av KOSTRA rapporteringen, vil som tidligere bli utarbeidet for avdelingene i Siljan kommune. Det henvises til denne for utdypende opplysninger og vurderinger av tjenesteytingen.

Økonomisk utvikling

Likviditet

Likviditeten gjennom året har vært bra, se figur under. Det er en markant økning i likviditet i september som skyldes utbetaling fra Husbanken tilhørende sykehjemsprosjektet.



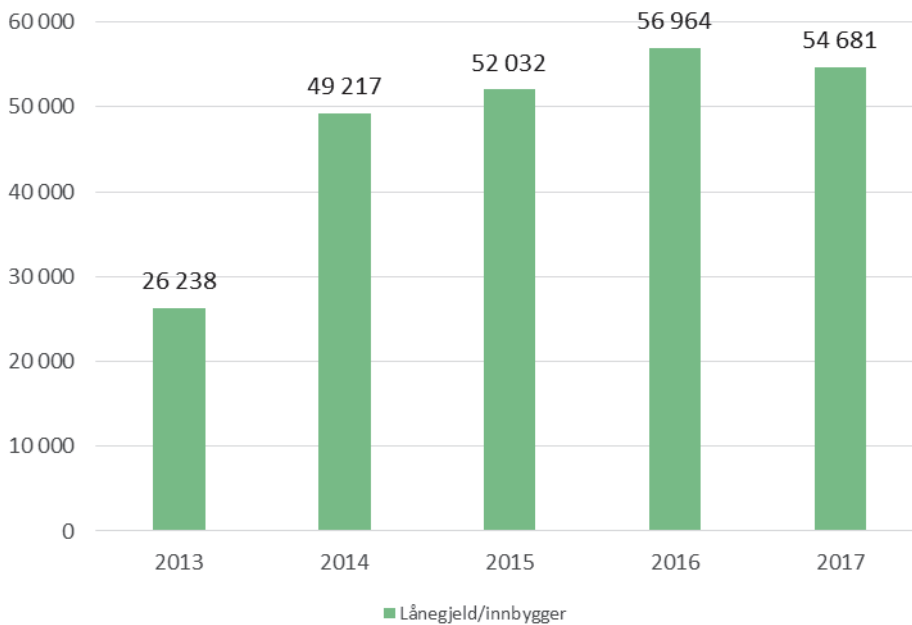
Figur 1: Likviditet gjennom året

Ser en nærmere på hva arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld) utgjør i % av brutto driftsinntekter ligger dette tallet på 41 % i 2017. Dette er ytterligere en indikasjon på god likviditet. Landssnittet for kommunene lå i 2016 på 18,2 %.

Lån

Kommunens lånegjeld ble redusert med 5,7 millioner kroner, slik at total lånegjeld inkludert startlån og ubrukte lånemidler nå er kr 128 555 476. Årsaken til denne reduksjonen er at kommunen ikke tok opp nye lån i 2017 og betalte budsjetterte avdrag.

Figuren under viser kroner i lånegjeld per innbygger som per 31.12.2017 var kr 54 681.



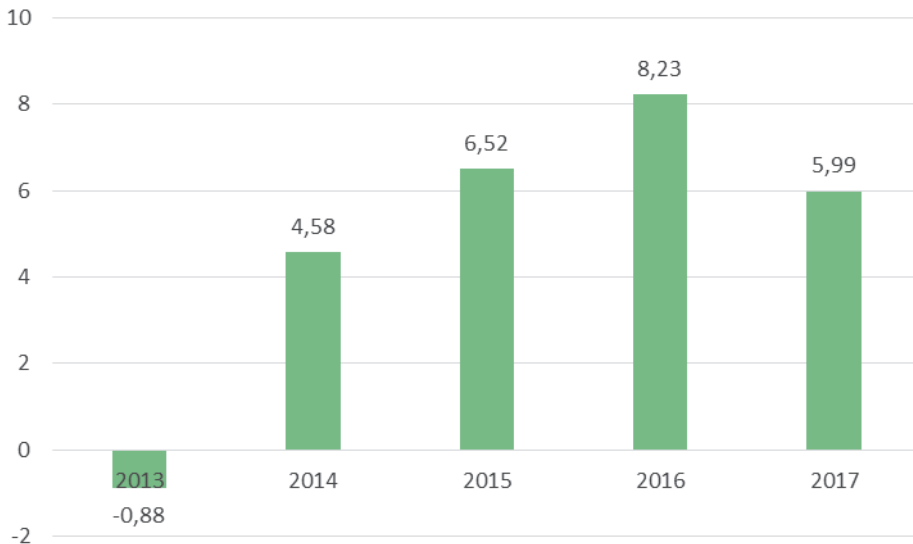
Figur 2: Lånegjeld per innbygger (per 31.12.2017)

Lånegjeld per innbygger er redusert noe i 2017 og ligger nå noe under sammenlignbare kommuner, og fortsatt lavere enn gjennomsnittet i Telemark. Gjennomsnitt i Telemark i 2016 var 67 725 kr per innbygger, mens gjennomsnitt i gruppe 1 (statistisk sammenlignbar kommunegruppe) i 2016 var 58 667 kr per innbygger. Korrigere vi lånegjeld for utlån og ubrukte lånemidler blir summen for Siljan kommune kr 49 941. Kommunen har redusert andelen ubrukte lånemidler gjennom året i 2017, og resterende sum ubrukte lånemidler forklares ved flere prosjekter som vil ferdigstilles i 2018, men hvor låneopptaket allerede er gjort.

Netto resultatgrad

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene (netto resultatgrad) eller lønnsomhetsmargin viser hvor stor lønnsomheten er i forhold til de totale inntektene. Resultatgraden sier noe om hva kommunen har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekket. Et positivt driftsresultat i % av driftsinntektene kan benyttes til å finansiere investeringer eller avsettes til senere bruk, noe som gir handlefrihet og evne til å tåle svingninger i økonomien. Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) anbefaler nå et nivå på netto resultatgrad på 1,75 %. Figuren under viser utviklingen i Siljan kommune.

Årets netto resultatgrad er på 5,99 %. Dette er et nivå som godt sikrer kommunens soliditet og handlefrihet. Det betydelige positive avviket skyldes 7,8 % høyere skatteinntekter enn budsjettet, samt lavere pensjonskostnad enn budsjettet. Det har også vært lavere rente- og låneutgifter enn forventet. Samtlige avdelinger, med unntak av NAV, har et positivt budsjettavvik. Dette skyldes mindreforbruk vikar i forhold til refusjon sykepenger, samt vakante stillinger som møter et lavere driftsnivå på enkelte avdelinger, i tillegg er det noe høyere inntekter fra andre kommune og brukere enn budsjettet. Planlagte investeringsprosjekter med tilhørende låneopptak i årene fremover krever at kommunen har handlefrihet. Det samme gjør endringene i inntektssystemet som slår inn jevnt i årene som kommer.

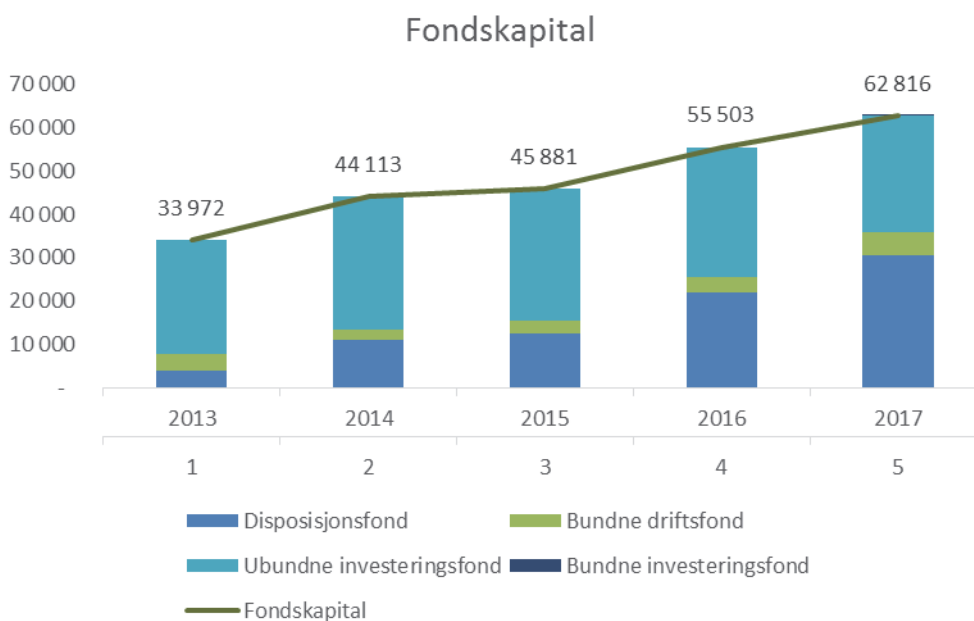


Figur 3: Netto resultatgrad (%). Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Brutto driftsresultat viser resultatet før netto finanstransaksjoner, og tallstørrelsen reflekterer dermed selve driften. Ser en på nøkkeltallet brutto driftsresultat i % av driftsinntektene viser dette 4,4 % som er en reduksjon fra 2016 på 7,0 %. Forskjellen fra 2016 forklares med en høyere økning i utgifter enn inntekter – selv om begge størrelser har økt.

Fond

Totale midler i fond er kr 62 816 341. Plasseringen av fondene er i Sparebanken Sør. Andelen av fondene som er uten bindinger er 91 %. SKK-fondet defineres som ubundne fond iht. regnskapsforskriftene, selv om kommunestyret har lagt sterkere føringer på bruken av disse midlene.



Figur 4: Fondskapital – tall i tusen

Disposisjonsfondet er økt til kr 30 605 273 i 2017. Det var avsatt mindreforbruk fra regnskap 2016 på vel 16 millioner kroner. Målt i % av driftsinntektene utgjør disposisjonsfondet 15,7 %. Anbefalt nivå bør være 5 – 10 %. Fondet er ved utgangen av 2017 på et tilfredsstillende nivå og bidrar til en økt økonomisk handlingsfrihet. Det gjøres oppmerksom på at kr 4,094 millioner av disposisjonsfondet er disponert i driftsbudsjettet for 2018 og 2,576 millioner kroner er budsjettetert anvendt i investeringsbudsjettet i 2018.

Utvikling i rammebetingelsene

Skatt

Skatt på formue og inntekt viser en økning på 7 % fra fjoråret. Skatteinntekten øker 4,2 millioner kroner i forhold til budsjett. For landet var skatteinntekten 4,52 % høyere enn i 2016. Kommunens skatteinntekt utgjør 82,8 % av landsgjennomsnittet.

	2013	2014	2015	2016	2017
Skatt på formue og inntekt	-48 244	-48 533	-49 972	-54 288	-58 101
Årlig % endring	4,2 %	0,6 %	3,0 %	8,6 %	7,0 %
Eiendomsskatt	-2 266	-7 414	-7 502	-7 608	-7 579

Statlige overføringer

Sammenliknet med 2016 ble statlig rammetilskudd inklusive inntektsutjevning redusert noe til kr 77 153 000. Reduksjonen skyldes nedgang i inntektsutjevningstilskudd som følge av høyere skatteinntekt i forhold til landsgjennomsnittet. Tilskuddet var 2,3 millioner kroner lavere enn budsjettetert. Summen av skatteinntekter og totalt rammetilskudd ble 2,76 millioner kroner høyere enn budsjettetert. Hele landet har hatt høyere skatteinntekt også i 2017, men Siljan kommunes økning er høyere enn gjennomsnittet for landet. Det er dette som påvirker nivået for inntektsutjevning.

Kommunen mottok 11,4 millioner kroner i generelle statstilskudd vedrørende flyktninger. Inkludert her er tilskudd vedrørende flyktninger som kom i desember 2017. Dette er 1,6 millioner kroner høyere enn budsjettetert.

Skatte- og rammetilskuddsgrad

Skatte- og rammetilskuddsgraden viser hvor stor del av kommunens driftsutgifter som dekkes av skatteinntektene og rammetilskuddet. Figuren under viser at fjorårets nivå reduseres noe. Driftsutgifter har økt noe mer enn driftsinntektene, og det har vært en solid økning på begge. Som en ser av figuren er det bare 23 % av kommunens driftsutgifter som dekkes av andre inntekter enn skatte- og rammetilskuddet som kommer via inntektssystemet. Grafen viser et jevnt nivå på inntektsfordelingen. Dette gjør kommunen sårbar for endringene i inntektssystemet og kommunen må kontinuerlig legge opp driften i henhold til disse endringene og opprettholde en god økonomistyring.

$$\frac{(\text{Skatter} + \text{Rammetilskudd}) \times 100}{\text{Sum driftsutgifter ekskl. Renter}}$$



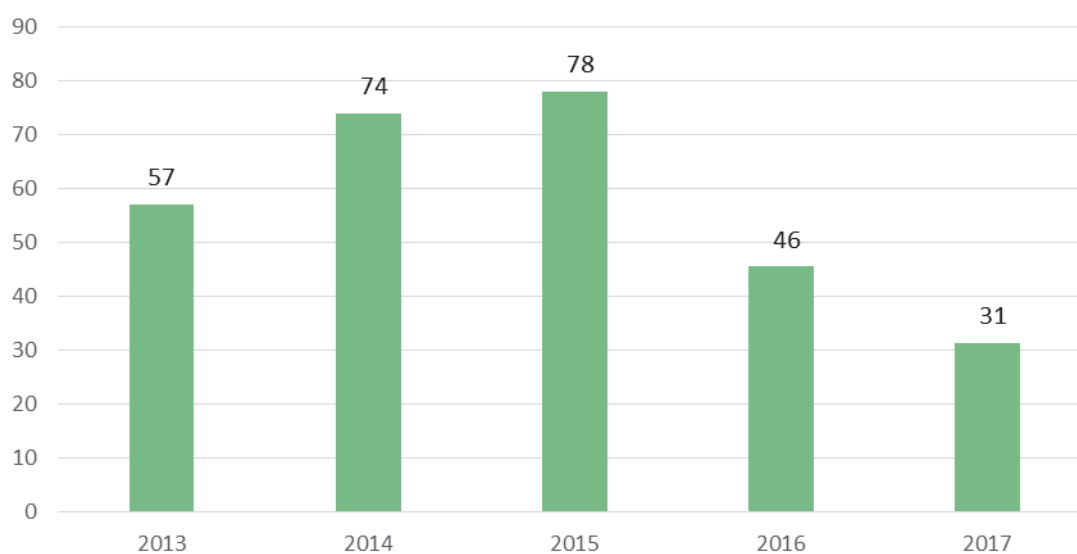
Figur 5: Skatte- og rammetilskuddsgrad (%)

Investeringsregnskap

Investeringsregnskapet har et utgiftsnivå på 34,4 millioner kroner og et finansieringsbehov på 22 millioner kroner. Grunnen til at finansieringsbehovet, som dekkes av bruk av lån, mottatte avdrag på lån, bruk av disposisjonsfond og ubundne investeringsfond, er lavt i forhold til utgiftsnivået, er store statlige overføringer i forbindelse med sykehjemsutbyggingen, samt salg av driftsmidler og fast eiendom. Det er ikke foretatt overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet i løpet av året.

Lånefinansieringsgrad

Lånefinansieringsgraden viser i hvilken utstrekning finansieringsbehovet dekkes ved bruk av eksternt opptatte lån. Enkelte prosjekter går over flere år, og opptak av lån og belastning av investeringsutgifter påvirkes av fremdriften i prosjektene. Bruk av lånemidler i regnskapet for 2017 er lavere enn året før, og lånefinansieringsgraden reduseres også. Endring i kommunens totale langsiktige gjeld viser en reduksjon på om lag 5,7 millioner kroner i 2017, og sum ubrukte lånemidler er redusert med 10,7 millioner kroner til 9,7 millioner kroner. Det er ikke tatt opp nye lån i 2017.



Figur 6: Lånefinansieringsgrad (%)

Kommunens totale låneportefølje består av sertifikatlån med 12 måneders varighet, fastrentelån med to års bindingstid og lån med flytende rente. Andelen sertifikatlån er 66 % av kommunens totale låneportefølje, fastrentelånet representerer 13 % av låneporteføljen og resterende 21 % er lån med flytende rente.

Kommunens sertifikatlån har hatt en rente på 1,27 % mot flytende rente på 1,5 %. Fastrentelånet har en rente på 1,48 %. Det er vurdert dithen at det ikke foreligger noen stor risiko for at kommunen ikke får refinansiert sine sertifikatlån. Dette som følge av kommunens gode likviditetssituasjon, lånets størrelse og at markedet fremdeles vurderes som stabilt.

Driftsregnskap

Driftsutgiftene viser en økning på 7,4 % fra 2016. Økningen er høyere enn den justerte kommunale deflatoren på 2,3 % for 2017. Økningen i driftsutgifter er innen kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon og som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, som kjøp fra IKS og interkommunale samarbeid, samt lønn. Det var en høy lønnsutvikling i noen avdelinger som følge av stor tariffmessig lønnsøkning.

Sum driftsutgifter er kr 186 098 371 og netto driftsresultat er kr 11 653 999. Etter nødvendige avsetninger avsluttes regnskapet med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 11 893 414. Det betydelige positive avviket skyldes 7,8 % høyere skatteinntekter enn budsjettert, samt lavere pensjonskostnad enn budsjettert. Det har også vært lavere rente- og låneutgifter enn forventet. Samtlige avdelinger, med unntak av NAV, har et positivt budsjettavvik. Dette skyldes mindreforbruk vikar i forhold til refusjon sykepengar, samt vakante stillinger som møter et lavere driftsnivå på enkelte avdelinger, i tillegg er det noe høyere inntekter fra andre kommune og brukere enn budsjettert.

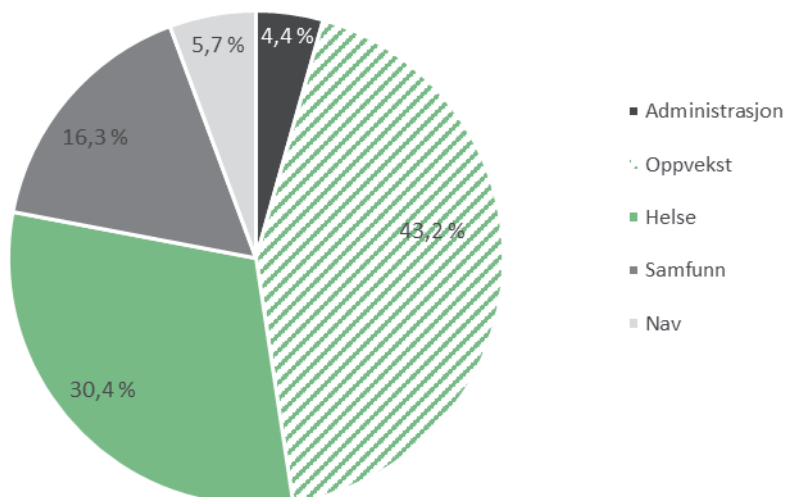
68 % av kommunens utgifter er lønn og sosiale utgifter. Rundt 65 % av kommunens inntekter går til å dekke lønn og sosiale utgifter. Sammenliknet med fjoråret er andelen lønn og sosiale utgifter i % av driftsutgiftene i 2016 noe redusert. Dette skyldes at andre utgifter har hatt en prosentvis høyere økning.

Årets netto pensjonskostnader er noe høyere enn fjorårets. Kommunens utgift til avtalefestet pensjon er stabil, og ligger på et forholdsvis lav nivå. I tillegg til å utgiftsføre pensjonspremien skal kommunen regnskapsføre et premieavvik (differansen mellom betalt pensjonspremie og estimert netto pensjonskostnad). For 2017 gir premieavviket et negativt avvik i forhold til budsjett på kr 1,3 millioner kroner. Dette kompenseres ved lavere utgift til pensjon på avdelingene enn budsjettert.

Siljan kommune har i tillegg fått tilbakeført premiefond fra KLP på 1,6 millioner kroner. Dette skyldes godt avkastningsresultat for klp.

Utgifter til renter og avdrag er noe lavere enn budsjettert. Dette er som følge av et nøkternt lagt budsjettnivå og at forventet renteoppgang lot vente på seg.

Figuren under viser hvordan driftsutgiftene fordeles på de ulike rammeområdene.



Figur 7: Driftsutgifter i % fordelt på rammeområde

Tabellen under viser avvik mellom regulert budsjett og regnskap. Det er positivt budsjettavvik på alle rammeområdene med unntak av NAV.

	Regnskap 2017	Regulert Budsjett 2017	Avvik	Avvik i %
Administrasjon	20 041 825	20 962 000	920 175	4,4 %
Oppvekst	60 684 181	63 326 000	2 641 819	4,2 %
Helse	42 325 414	45 622 000	3 296 586	7,2 %
Samfunn	22 736 140	22 845 000	108 860	0,5 %
NAV	7 873 465	7 651 000	- 222 465	-2,9 %
Sum driftsregnskap fordelt på ansvar	153 661 026	160 406 000	6 744 974	4,2 %

Det positive avviket ved administrasjonsavdelingen skyldes lavere lønnsoppgjør enn budsjettet, lavere utgifter til kjøp fra andre kommuner eller iks.

Avdeling for Oppvekst hadde et mindreforbruk på 2,6 millioner kroner i 2017. Netto mindreforbruk på lønn som følge av refusjoner fra staten og overføringer fra bundne fond knyttet til videreutdanning av lærere og tidlig innsats forklarer det mye av overskuddet på skole. I tillegg er det lavere utgifter til skoleskudd enn budsjettet, samt noe høyere brukerbetaling på SFO.

Barnehageområdet har også positivt avvik. Dette skyldes færre barn i barnehager i andre kommuner, mindreforbruk lønn som følge av lavere innleie av vikar ved sykefravær slik at refusjon sykepenger overstiger merforbruk på lønn og høyere brukerbetalinger enn budsjettet.

Avdeling for Helse har hatt et mindreforbruk på 3,3 millioner kroner hovedsakelig på ansvar pleie og lege- og fysioterapitjenesten. Det har periodevis vært lavt belegg på sykehjemmet i 2017 og bemanning er godt justert etter disse forholdene. Det forklarer halvparten av det totale mindreforbruket. I tillegg har det vært mindreforbruk på lønn og vikar på hjemmetjenesten. Det har også vært høyere brukerbetalinger enn forutsatt i budsjettet på begge enhetene.

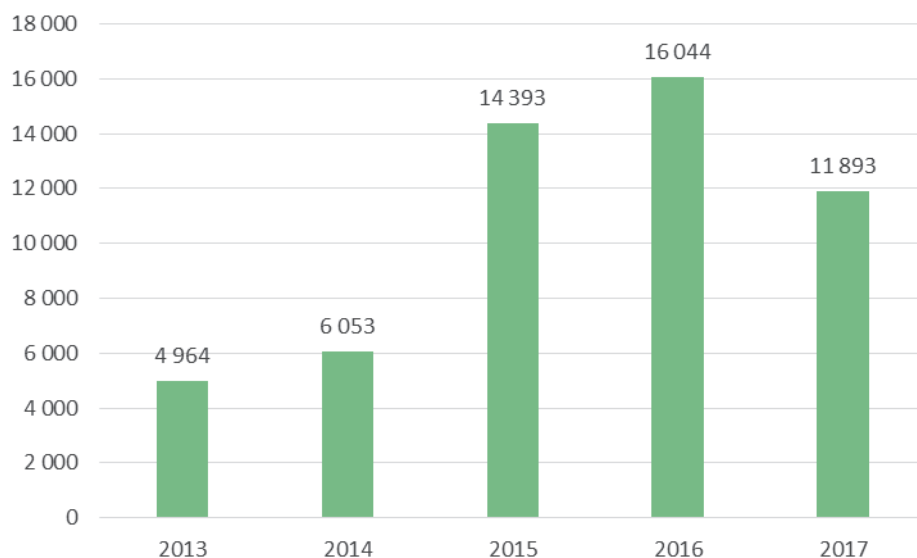
Lege- og fysioterapitjenesten har et positivt avvik mye som følge av en positiv avregning for legevaktberedskap og refusjon fra HELFO som tilhørte 2016.

Avdeling for Samfunn hatt et mindreforbruk på 0,1 millioner kroner som er omtrent som budsjettert, men med noen avvik i begge retninger. Avdelingen ser flere av enhetene i sammenheng og overordnet. Dette gjelder også de andre avdelingene.

NAV har et mindre negativt avvik som følge av økte utgifter til økonomisk sosialhjelp. Dette er en budsjettpost som er styrket ved en budsjettendring i 2. tertial i 2017, men utgiften ble for forsiktig estimert den gang og viser et merforbruk i forhold til budsjett. Det har i 2017 vært flere langvarige sosialhjelpsmottakere enn tidligere og flere som har hatt dette som hovedinntektskilde.

Regnskapsresultat

Årets regnskapsresultat viser et mindreforbruk på kr 11 893 414.



Figur 8: Regnskapsresultat

Likestilling

I 2017 ble det utført 159 faste årsverk av 209 ansatte fordelt på 174 kvinner og 28 menn, inkludert lærlinger. Vikarvolumet utgjorde 13 årsverk, en nedgang på 2 årsverk fra året før. Samtidig økte antall vikarer fra 27 i 2016 til 33 i 2017. Endringen kan bl.a. forklares med at det har blitt færre vakante stillinger. Sykehjemmet har over flere måneder hadde behov for ekstra personell i forhold til en beboer.

Det er et mål at personalet skal gjenspeile befolkningen i landet og kommunen har fokus på dette i ansettelsesprosesser.

Personaladministrativt informasjonssystem, forkortet PAI-registeret, er et register som driftes av KS som bygger på opplysninger innhentet fra kommunesektoren. Tall fra Pai-registeret er fra 01.12.16

	Siljan kommune	Kommuner på landsbasis	Kommuner i Telemark
Alle	78,4 %	78,5 %	76,6 %
Kvinner	77,3 %	77,7 %	75,5 %
Menn	85,0 %	81,4 %	80,5 %

Figur 9: Gjennomsnittlig stillingsstørrelse, etter kjønn.

Kilde: PAI-registeret.

Alle aldersgrupper	78,4 %
Under 20 år	21,8 %
20-24 år	49,8 %
25-29 år	81,2 %
30-39 år	74,2 %
40-49 år	81,9 %
50-59 år	84,6 %
Over 59 år	70,6 %

Figur 10: Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for Siljan kommune, etter aldersgruppe

Kilde: PAI-registeret.

Det søkes i alle avdelinger å legge til rette for ansatte i de ulike livsfaser.

Etikk

Kommunens etiske reglement ble vedtatt i september 2007, og skal følges i kommunens daglige drift. De ter i 2017 vedtatt et reglement om sosial dumping, Skiensmodellen, som følges i anskaffelsesprosesser. Dette har særlig betydning for byggeprosjekter og større investeringer med flere kontraktører. Kommunene skal også ta samfunnsansvar ved å bidra til etisk og sosialt forsvarlig produksjon, handel og forbruk, og har dette nedfelt i sitt anskaffelsesreglement.

Tilsyn og internkontroll

Kommunen arbeider målrettet for å iverksette og gjennomføre tiltak for å sikre betryggende kontroll av den totale virksomheten. Rutine for administrativ videredelegering holdes kontinuerlig oppdatert etter vedtak i kommunestyret om reglement for delegering. Rådmannen er tilfreds med at det også pågår et kontinuerlig arbeid med utarbeidelse av rutiner og dokumentasjon i avdelingene. Det gjennomføres jevnlig internkontroll på ulike området og på alle avdelinger.

Kommunen har hatt en foretaksrevisjon på byggesak og følger opp resultatene av denne.

Diskriminering og tilgjengelighet

Kommunen har nedfelt et fokus på å ivareta menneskeverdet i etikkreglementet, og det inkluderer en bevisst holdning mot enhver form for diskriminering og mobbing i virksomheten. Det er planlagt fremover fokus på dette i leder- og mellomlederopplæring internt i kommunen. Diskriminering på bakgrunn av kjønn, alder og kulturell bakgrunn skal ikke forekomme og det er lagt inn i verdier og relevante rutiner i kommunen.

Kravet om tilgjengelighet gjennomføres i henhold til kommunestyrets vedtak om universell utforming av publikumbygg. Det er utarbeidet en ny hjemmeside med fokus på godt språk og tilgjengelig informasjon.

Avslutning

Siljan kommune har et regnskapsmessig mindreforbruk som er større enn forventet. Dette tilskrives områder som ikke direkte er en del av kommunal produksjon, men endringer i rammetilskudd og skatt og pensjon. Dette er fordelt i noen grad ut på avdelingene, men inngår ikke i tjenesteproduksjon direkte. Det er imidlertid også et betydelig positivt avvik på avdelingene som kan knyttes direkte opp mot tjenesteproduksjon og det er en gjennomgående nøktern og god holdning til økonomistyring hvor aktivitet tilpasses behov. Effektiv ressursutnyttelse er viktig og kulturen i de ulike enheten er en styrke i arbeidet som kommer med å implementere endringene i inntektssystemet. Siljan kommune har som viktigste fokus også i årene som kommer å tilby innbyggerne gode og riktige tjenester.

Hovedkontor:
Postboks 2805, 3702 Skien
Tlf.: 35 91 70 30
e-post: post-tkr@tekomrev.no
www.tekomrev.no

Distriktskontor:
Postboks 83, 3833 Bø
Tlf.: 35 05 90 00

Foretaksregisteret:
985 867 402 MVA

Til
kommunestyret i Siljan kommune

Vår ref.: 18/615/inv
Deres ref.:
Arkivkode: 811200

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Siljan kommunes årsregnskap som viser kr 151 057 973 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 11 893 414. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Siljan kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, ut over det lovbestemte kravet i KL § 48, 5. ledd, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og

årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og administrasjonssjefen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige løvmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Skien, 15. mars 2018
Telemark kommunerevisjon IKS



Lisbet Fines
oppdragsansvarlig revisor



Ingebjørg N. Vibeto
oppdragsrevisor

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

Driftsregnskap (Vedlegg 1A)						
	Tekst	Art	regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1	Skatt på inntekt og formue	870	-58 100 861	-53 872 000	-53 872 000	-54 287 972
2	Ordinært rammetilskudd	800	-77 153 000	-78 622 000	-78 808 000	-77 262 000
3	Skatt på eiendom	874	-7 579 069	-7 620 000	-7 620 000	-7 607 797
4	Andre direkte eller indirekte skatter	877				
5	Andre generelle statstilskudd	810	-12 256 295	-10 628 000	-10 628 000	-10 322 861
6	Sum frie disponible inntekter		-155 089 225	-150 742 000	-150 928 000	-149 480 630
7	Renteinntekter og utbytte	900,905	-2 935 017	-3 294 000	-2 043 000	-2 266 433
8	Gevinst finansielle instrumenter	909	0	0	0	0
9	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg.	500	1 574 083	2 091 000	2 091 000	2 278 540
10	Tap finansielle instrumenter	509				
11	Avdrag på lån	510	5 631 601	5 670 000	5 670 000	4 718 779
12	Netto finansinntekter/-utgifter		4 270 667	4 467 000	5 718 000	4 730 885
13	Til dekning av tidl. års regnsk. merforbruk	530			0	
14	Til ubundne avsetninger	540,560	16 043 532	16 043 000	0	14 393 405
15	Til bundne avsetninger	550	2 805 309	1 251 000	0	1 080 510
16	Bruk av tidl. års regnsk. mindreforbruk	930	-16 043 532	-16 043 000	0	-14 393 405
17	Bruk av ubundne avsetninger	940,960	-2 129 000	-2 129 000	- 518 000	-1 447 000
18	Bruk av bundne avsetninger	950	- 915 724	0	0	- 346 124
19	Netto avsetninger		-239 415	-878 000	-518 000	-712 614
20	Overført til investeringsbudsjett	570	0	0	0	0
21	TIL FORDELING DRIFT		-151 057 973	-147 153 000	-145 728 000	-145 462 359
22	Sum fordelt til drift		139 164 559	147 153 000	145 728 000	129 418 827
23	Merforbruk/mindreforbruk = 0		-11 893 414	0	0	-16 043 532
Vedlegg 1B						
Sum fordelt til drift (fra vedlegg 1A)						
1	Administrasjon inkludert mer-/mindreforbruk		17 991 826	7 733 000	13 603 000	21 949 332
2	Oppvekst		60 143 136	63 326 000	60 134 000	56 903 298
3	Helse		42 305 267	45 598 000	43 078 000	37 320 542
4	Samfunn		22 744 278	22 845 000	22 268 000	22 402 382
6	NAV		7 873 466	7 651 000	6 645 000	6 886 805
Sum drift fordelt på rammeområde			151 057 973	147 153 000	145 728 000	145 462 359

Investeringsregnskap (Vedlegg 2A)						
	Tekst	Art	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1	Investeringer i anleggsmidler	010-490	34 361 055	34 390 000	11 960 000	50 310 702
2	Kjøp av aksjer/andeler	529	500 720	501 000	460 000	459 045
3	Utlån og forskutteringer	520	0	300 000	300 000	0
4	Avdrag på lån	510	76 009	20 000	20 000	596 097
5	Avsetninger	530, 548-560	2 591 771	2 935 000	0	0
6	Årets finansieringsbehov		37 529 555	38 146 000	12 740 000	51 365 844
7	<i>Finansiert slik:</i>					
8	Bruk av lånemidler	910	-10 724 877	-11 025 000	-3 818 000	-22 301 602
9	Salg av aksjer og andeler	929	- 130 984	- 100 000	0	0
9	Inntekter fra salg av anleggsmidler	670	-3 696 033	-3 696 000	0	-4 416 411
10	Tilskudd til investeringer	810, 830	-7 690 000	-7 690 000	-1 000 000	-11 454 000
11	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	920, 70-77	73 199	- 421 000	- 20 000	-1 146 880
12	Annet avgiftspliktig salg	650	0	0	0	- 255 000
13	Kompensasjon for merverdiavgift	729	-4 278 649	-4 063 000	-2 432 000	-7 732 328
14	Sum ekstern finansiering		-26 447 343	-26 995 000	-7 270 000	-47 306 221
15	Overført fra driftsregnskapet	970	0	0	0	0
16	Bruk av avsetninger	94-96	-11 082 212	-11 151 000	-5 470 000	-4 059 622
17	SUM FINANSIERING		-37 529 555	-38 146 000	-12 740 000	-51 365 844
18	Udekket/udisponert = 0		0	0	0	0
Vedlegg 2B						
Til investeringer i anleggsmidler (fra vedlegg 2A)						
1	Administrasjon		5 641 043	6 120 000	1 010 000	1 074 794
2	Oppvekst		478 003	500 000	500 000	579 303
3	Helse		1 291 551	320 000	320 000	596 097
4	Samfunn		30 118 958	31 206 000	10 910 000	49 115 650
6	NAV		0	0	0	0
Sum investeringer i anleggsmidler fordelt på rammeomr.			37 529 555	38 146 000	12 740 000	51 365 844

Balanseregnskap (Vedlegg 3)			
Tekst		Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg		230 607 188	207 251 634
Utstyr, maskiner og transportmidler		13 578 985	14 088 139
Utlån		559 630	621 640
Aksjer og andeler		9 519 672	9 132 252
Pensjonsmidler		198 565 875	182 829 275
Sum anleggsmidler	A	452 831 350	413 922 940
Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer		7 572 569	24 352 898
Premieavvik		5 005 554	3 411 734
Obligasjoner			
Kasse, postgiro, bankinnskudd		101 247 504	94 912 925
Aksjer og andeler			
Sertifikater			
Sum omløpsmidler	B	113 825 627	122 677 556
SUM EIENDELER	A+B	566 656 977	536 600 496

EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Disposisjonsfond		-30 605 273	-21 890 741
Bundne driftsfond		-5 420 173	-3 530 589
Ubundne investeringsfond		-26 690 895	-30 081 336
Regnskapsmessig mindreforbruk		-11 893 414	-16 043 532
Bundne investeringsfond		- 100 000	0
Regnskapsmessig merforbruk			
Udisponert i investeringsregnskapet			
Udekket i investeringsregnskapet			
Kapitalkonto		-90 659 496	-69 937 452
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK		2 017 326	2 017 326
SUM EGENKAPITAL	C	-163 351 926	-139 466 323
Gjeld			
		Regnskap 2017	Regnskap 2016
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Ihendehaverobligasjonslån			
Pensjonsforplikteleser		-243 309 108	-230 140 008
Sertifikatlån		-84 623 932	-84 623 932
Andre lån		-43 931 544	-49 639 154
Sum langsiktig gjeld		-371 864 584	-364 403 094
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Kassekredittlån			
Annen kortsiktig gjeld		-31 409 951	-32 731 079
Premieavvik		- 30 517	0
Sum kortsiktig gjeld		-31 440 468	-32 731 079
SUM GJELD	D	-403 305 052	-397 134 173
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	C+D	-566 656 977	-536 600 496
BALANSENS NETTOSUM		0	0
Memoriakonti			
Ubrukte lånemidler		9 705 748	20 430 625
Andre memoriakonti		1 795 919	1 980 707
Motkonto for memoriakontiene		-11 501 667	-22 411 332
SUM MEMORIAKONTI	E	0	0

Økonomisk oversikt - Drift (Vedlegg 4)					
Tekst	Konto	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	600-619	-6 981 184	-6 254 000	-6 245 000	-6 716 692
Andre salgs- og leieinntekter	620-670	-12 792 603	-12 579 000	-12 579 000	-11 445 202
Overføring med krav til motytelse	700-770	-18 978 733	-11 005 000	-9 796 000	-17 596 373
Rammetilskudd fra staten	800	-77 153 000	-78 622 000	-78 808 000	-77 262 000
Andre statlige overføringer	810	-12 256 295	-10 628 000	-10 628 000	-10 322 861
Andre overføringer	830-850+880-890	- 833 704	- 24 000	0	-1 116 670
Inntekts- og formueskatt	870	-58 100 861	-53 872 000	-53 872 000	-54 287 972
Eiendomsskatt	874	-7 579 069	-7 620 000	-7 620 000	-7 607 797
Andre direkte og indirekte skatter	877				
Sum driftsinntekter	B	-194 675 448	-180 604 000	-179 548 000	-186 355 566
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	010-080+160-165	101 648 465	99 156 000	96 522 000	94 066 449
Sosiale utgifter	090-099	25 757 208	28 320 000	27 404 000	24 692 000
Kjøp varer og tj. inngår kom. tj.prod.	100-289-160-165	25 417 888	23 946 000	23 443 000	23 089 946
Kjøp varer og tj. erst. kom. tj.prod.	300-380	14 614 898	15 172 000	15 172 000	12 346 647
Overføringer	400-490	11 589 563	10 401 000	11 787 000	12 398 639
Avskrivninger	590	7 361 588	7 361 000	7 009 000	7 008 369
Fordelte utgifter	690+(290-790)	- 291 239	0	0	- 299 918
Sum driftsutgifter	C	186 098 371	184 356 000	181 337 000	173 302 132
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	D=B-C	-8 577 078	3 752 000	1 789 000	-13 053 434
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte	900-905	-2 935 017	-3 294 000	-2 043 000	-2 266 433
Gevinst finansielle instrumenter	909	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	920	- 16 000	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	E	-2 951 017	-3 294 000	-2 043 000	-2 266 433
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger	500	1 574 083	2 091 000	2 091 000	2 278 540
Tap finansielle instrumenter	509				
Avdrag på lån	510	5 631 601	5 670 000	5 670 000	4 718 779
Sosial- og næringslån	520	30 000	20 000	20 000	0
Sum eksterne finansutgifter	F	7 235 684	7 781 000	7 781 000	6 997 319
Resultat eksterne finanstransaksj.	G=E-F	4 284 667	4 487 000	5 738 000	4 730 885
Motpost avskrivninger	990	-7 361 588	-7 361 000	-7 009 000	-7 008 369
Res. før int.fin.transaksjoner	I	-11 653 999	878 000	518 000	-15 330 918
NETTO DRIFTSRESULTAT		-11 653 999	878 000	518 000	-15 330 918
Interne finanstransaksjoner					
Bruk tidl. års regnsk. mindreforbruk	930	-16 043 532	-16 043 000	0	-14 393 405
Bruk av disposisjonsfond	940	-2 129 000	-2 129 000	- 518 000	-1 447 000
Bruk av bundne fond	950	- 915 724	0	0	- 346 124
Sum bruk av avsetninger	J	-19 088 256	-18 172 000	-518 000	-16 186 529
Overført til investeringsregnskapet	570	0	0	0	0
Avsatt til dekn. tidl. års merforbruk	530			0	
Avsatt til disposisjonsfond	540	16 043 532	16 043 000	0	14 393 405
Avsatt til bundne fond	550	2 805 309	1 251 000	0	1 080 510
Sum avsetninger	K	18 848 841	17 294 000	0	15 473 915
Regnsk. merforbruk/mindreforbruk	L=I+J-K	-11 893 414	0	0	-16 043 532
Udekket/udisponert		0	0	0	0

Økonomisk oversikt - Investering (Vedlegg 5)					
Tekst	Konto	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom	660-670	-3 696 033	-3 696 000	0	-4 416 411
Andre salgsinntekter	600-650	0	0	0	- 255 000
Overføringer med krav om motytelse	700-770	149 208	- 401 000	0	- 550 783
Merverdiavgiftskompensasjon	729	-4 278 649	-4 063 000	-2 432 000	-7 732 328
Statlige overføringer	800-810	-7 690 000	-7 690 000	-1 000 000	-11 454 000
Andre overføringer	830-899				0
Renteinntekter og utbytte	900-905				0
SUM INNTEKTER	L	-15 515 473	-15 850 000	-3 432 000	-24 408 522
Utgifter					
Lønnsutgifter	010-089+160-165	668 015	0	0	535 832
Sosiale utgifter	090-099	221 046	0	0	172 270
Kjøp varer og tj. inngår kom. tj.prod.	100-285-160-165	29 193 345	34 390 000	11 960 000	41 870 272
Kjøp varer og tj. erst. kom. tj.prod.	300-380	0	0	0	0
Overføringer	400-490	4 278 649	0	0	7 732 328
Renteutgifter og omkostninger	500				0
Fordeelte utgifter	690+(290-790)				0
SUM UTGIFTER	M	34 361 055	34 390 000	11 960 000	50 310 702
Finansieringstransaksjoner					
Avdrag på lån	510	76 009	20 000	20 000	596 097
Utlån	520	0	300 000	300 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	529	500 720	501 000	460 000	459 045
Dekning av tidligere års merforbruk	530				
Avsatt til ubundne investeringsfond	548	2 491 771	2 835 000	0	0
Avsatt til bundne fond	558	100 000	100 000	0	0
Sum finanstransaksjoner/ut	N	3 168 500	3 756 000	780 000	1 055 142
FINANSIERINGSBEHOV	O=M+N-L	22 014 082	22 296 000	9 308 000	26 957 321
Bruk av lån	910	-10 724 877	-11 025 000	-3 818 000	-22 301 602
Mottatte avdrag på utlån	920	- 76 009	- 20 000	- 20 000	- 596 097
Salg av aksjer og andeler	929	- 130 984	- 100 000	0	0
Overført fra driftsregnskapet	970	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	940	-5 200 000	-5 200 000	-5 470 000	-3 634 622
Bruk av ubundne investeringsfond	948	-5 882 212	-5 951 000	0	- 425 000
Bruk av bundne fond	950				0
SUM FINANSIERING	R	-22 014 082	-22 296 000	-9 308 000	-26 957 321
Udekket/udisponert	S=O-R	0	0	0	0

Investeringsregnskap					
Funksjon	Funksjonstekst	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1	Administrasjon, økonomi og næring				
1209	Fellesfunksjoner	77 275	166 000	550 000	123 150
1720	Pensjon	500 720	501 000	460 000	0
		577 995	667 000	1 010 000	123 150
2	Oppvekst				
2010	Kommunale barnehager	70 940	0	0	0
2020	Grunnskole - Midbygda	106 163	0	0	0
2020	Grunnskole - Siljan ungdomsskole	230 173	0	0	179 303
2022	Felles grunnskole	- 364 122	100 000	500 000	80 000
2130	Voksenopplæring	52 448	0	0	0
	SUM	95 601	100 000	500 000	259 303
3	Helse				
2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	1 215 542	0	0	0
2830	Startlån	0	0	0	0
	SUM	1 215 542	0	0	0
4	Samfunn				
1300	Administrasjonslokaler	232 346	232 000	1 500 000	39 776
1301	Drift av helse- og sosialsenter	0	0	0	88 500
2210	Barnehagelokaler	4 819 684	4 824 000	610 000	517 211
2220	Skolelokaler	1 244 303	1 699 000	350 000	4 028 201
2610	Drift av sykehjemlokaler	1 557 268	3 267 000	0	13 576 579
2652	Boliger til utleie	8 141 543	7 661 000	4 000 000	4 139 953
3150	Utbyggingsområder for boliger	-2 633 082	-2 776 000	0	4 659 853
3200	Næringsavfall og renovasjonsmaterieil	- 30 984	0	0	0
3320	Kommunale veier	3 206 005	2 687 000	0	82 415
3351	Samfunnsutvikling	12 581	1 000	1 000 000	- 543 826
3450	Distribusjon av vann	376 686	-1 554 000	0	1 152 626
3500	Avløpsrensing	65 704	1 877 000	450 000	1 162 564
3530	Kloaknett	0	0	0	1 152 626
3850	Kulturaktiviteter	0	0	0	20 000
3860	Kulturbygg	108 096	- 280 000	2 000 000	0
	SUM	17 100 150	17 638 000	9 910 000	30 076 478
	Totalt rammeområdene				
	Sum	18 989 287	18 405 000	11 420 000	30 458 930
8410	Kompensasjon for merverdiavgift i invester	-4 278 649	-4 063 000	-2 432 000	-7 732 328
8701	Eksterne finansieringstransaksjoner	-10 724 877	-10 725 000	-3 518 000	-22 301 602
8800	Interne finansieringstransaksjoner	-3 985 761	-3 617 000	-5 470 000	- 425 000
	SUM finansiering	-18 989 287	-18 405 000	-11 420 000	-30 458 930
	TOTALT				
	Sum	0	0	0	0

Driftsregnskap					
Funksjon	Funksjonstekst	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
	Administrasjon				
1000	Folkevalgte organer	1 328 934	1 560 000	3 079 000	1 293 157
1001	Ordfører	1 424 364	1 377 000	1 345 000	1 408 761
1003	Valg	77 310	145 000	145 000	0
1100	Revisjon	397 820	613 000	494 000	366 611
1101	Kontrollutvalg	128 337	0	0	117 390
1200	Rådmannskontor	1 697 849	1 677 000	1 465 000	1 560 769
1201	Servicekontor	1 666 835	1 716 000	2 377 000	1 426 739
1202	Økonomikontor	4 235 600	4 377 000	3 938 000	4 020 196
1203	Oppvekstadministrasjon	977 687	985 000	717 000	906 836
1204	IT-kontor	603 516	616 000	1 704 000	594 403
1205	Kompetanseheving	47 020	151 000	203 000	2 446
1206	Helseadministrasjon	940 540	885 000	701 000	883 838
1207	Samfunnsadministrasjon	909 630	872 000	701 000	878 929
1208	Personalkontor	1 981 632	2 061 000	2 299 000	1 811 057
1209	Fellesfunksjoner	78 337	495 000	4 265 000	424 003
3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	734 897	675 000	615 000	592 196
3900	Den norske kirke	2 255 000	2 255 000	2 255 000	2 210 000
3920	Andre religiøse formål	294 516	240 000	240 000	255 224
3930	Gravplasser	262 000	262 000	262 000	262 000
	Sum rammeområde	20 041 825	20 962 000	26 805 000	19 014 556
	Oppvekst				
2010	Kommunale barnehager	9 722 000	10 003 000	9 963 000	14 579 725
2011	Barnehagemyndighet	1 116 394	1 330 000	712 000	710 699
2012	Opdalen barnehage	4 482 769	4 841 000	4 805 000	0
2020	Grunnskole - Midtbygda	19 391 884	20 019 000	18 789 000	18 185 672
2020	Grunnskole - Siljan ungdomsskole	11 290 418	11 624 000	11 292 000	10 163 303
2021	PP-tjeneste	1 840 611	2 032 000	1 669 000	1 659 391
2022	Felles grunnskole	2 899 415	2 755 000	2 907 000	2 884 163
2110	Styrket barnehage tilbud	1 600 074	1 605 000	1 559 000	1 129 157
2130	Voksenopplæring	1 174 669	1 209 000	1 041 000	844 363
2150	Skolefritidsordning	1 166 993	1 360 000	1 156 000	1 083 824
2230	Skolelskyss	714 200	921 000	921 000	731 213
2320	Forebygging skole- og helsestasjonstj.	-332	0	0	1 101 111
2332	Forebyggende tiltak barn og unge	418 794	353 000	159 000	236 042
2342	Habilitering barn og unge under 18 år	763 165	880 000	1 032 000	824 899
2440	Barnevernstjeneste	2 048 315	2 219 000	1 833 000	1 786 040
2510	Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert	424 423	325 000	325 000	310 081
2520	Barnevernstiltak når barnet er plassert	1 082 608	1 238 000	1 438 000	834 259
2531	Avlastningstiltak Saga 15	0	0	0	19 400
3830	Kulturskole	547 783	612 000	533 000	567 132
	Sum rammeområde	60 684 181	63 326 000	60 134 000	57 650 474

	Helse	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1802	Eldreråd	28 481	49 000	49 000	27 480
1804	Råd for funksjonshemmede	4 959	17 000	17 000	8 427
2320	Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste	2 055 357	2 259 000	1 906 000	554 703
2330	Forebyggende arbeid innen helse- og sosial	140 375	160 000	117 000	125 245
2331	Forebyggende arbeid psykiatri	765 281	754 000	697 000	30 980
2333	Folkehelse	125 052	175 000	175 000	26 169
2340	Aktivisering av personer med funksjonsnedsettelse	269 752	127 000	122 000	155 528
2341	Aktivisering og servicetjenester for eldre	12 155	22 000	22 000	16 010
2342	Habilitering barn og unge under 18 år	3 703	0	0	0
2410	Diagnose og behandling	3 841 459	4 103 000	3 510 000	3 573 926
2411	Fysioterapi	1 814 252	1 977 000	1 653 000	1 680 035
2420	Sosialt forebyggende arbeid helse	738 436	821 000	804 000	712 811
2422	Alkoholomsetning og serveringsbevilgninger	-17 840	0	0	-11 449
2430	Tiltak for rusmiddelmissbruk	26	163 000	163 000	11 935
2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	19 740 969	21 353 000	21 176 000	19 285 589
2531	Avlastningstiltak Saga 15	1 823 403	1 757 000	1 712 000	1 620 157
2540	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	5 538 743	6 362 000	5 748 000	4 480 797
2541	Bofellesskap	4 612 283	4 572 000	4 280 000	4 001 439
2550	Medfinansiering samhandlingsreformen	0	0	0	0
2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	554 580	612 000	612 000	540 000
2730	Sysselsetting	231 894	315 000	315 000	310 366
2830	Startlån	42 096	24 000	24 000	41 166
	Sum rammeområde	42 325 414	45 622 000	43 102 000	37 191 315
	Samfunn				
1210	Forvaltningsutgifter eiendomsforvaltning	218 551	362 000	356 000	400 786
1300	Administrasjonslokaler	624 938	574 000	845 000	756 008
1301	Drift av helse- og sosialsenter	-1 574	50 000	1 107 000	10
2210	Barnehagelokaler	2 375 362	2 522 000	2 463 000	2 153 903
2220	Skolelokaler	4 891 534	5 183 000	5 381 000	5 544 245
2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	170 000	150 000	150 000	130 000
2610	Drift av sykehjemlokaler	2 555 095	2 676 000	2 656 000	2 796 407
2611	Avlastningsbolig Saga 15	109 961	115 000	115 000	105 367
2650	Serviceboliger	83 852	52 000	-38 000	80 102
2651	Drift av bofellesskap	174 569	223 000	222 000	274 446
2652	Boliger til utleie	351 536	135 000	73 000	562 323
2653	Drift av omsorgsboliger	-40 316	-17 000	-18 000	-38 480
2850	Tjenester utenfor kommunalt ansvarsomr.	124 982	125 000	125 000	124 982
3010	Plansaksbehandling	1 068 120	1 094 000	885 000	865 170
3020	Bygge- og delesaksbehandling og	12 861	198 000	129 000	136 112
3030	Kart og oppmåling	500 206	652 000	574 000	222 845
3200	Næringsavfall og renovasjonsmaterieil	143 646	0	0	52 699
3290	Landbruk og skogbruk	512 813	485 000	485 000	489 622
3320	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhet	3 622 170	3 127 000	3 048 000	2 951 077
3350	Rekreasjon i tettsted	333 695	427 000	422 000	301 993
3380	Forebygging av brann og ulykker	295 896	474 000	386 000	305 493
3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	1 489 572	1 305 000	1 305 000	1 284 296
3400	Produksjon av vann	1 595 050	1 621 000	1 521 000	1 377 071
3450	Distribusjon av vann	-1 727 573	-1 713 000	-1 856 000	-1 493 876
3500	Avløpsrensing	2 306 805	2 194 000	1 813 000	1 885 260
3530	Kloakknett	-2 520 194	-2 449 000	-2 482 000	-2 035 806
3540	Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.	-259 581	84 000	83 000	-470 155

	Samfunn forts.	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3550	Innsamling av avfall	285 420	-8 000	-178 000	327 131
3600	Naturforvaltning	531 572	516 000	306 000	403 110
3601	Fiske- og villtforvaltning	26 822	0	0	-21 188
3602	Vannområdet Siljan-Farris	46 654	1 000	0	0
3650	Kulturminnevern	7 650	20 000	20 000	20 000
3700	Bibliotek	1 057 927	863 000	723 000	874 275
3800	Idrett	287 576	299 000	299 000	279 616
3810	Kommunale idrettsanlegg	102 560	151 000	176 000	146 489
3850	Kulturaktiviteter	795 633	845 000	665 000	1 015 386
3860	Kulturbygg	582 350	509 000	507 000	526 296
	Sum rammeområde	22 736 140	22 845 000	22 268 000	22 333 012
	NAV	Regnskap 2017	Budsjett justert 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2421	Flyktningarbeid	779 332	871 000	870 000	897 825
2423	Sosialt forebyggende arbeid NAV	568 840	647 000	642 000	568 766
2750	Introduksjonsordningen	2 629 509	2 775 000	2 775 000	2 618 697
2760	Kvalifiseringsordningen	1 189 122	1 200 000	700 000	622 010
2810	Økonomisk sosialhjelp	1 340 078	1 028 000	528 000	698 045
2811	Økonomisk hjelp til flyktninger	1 366 584	1 130 000	1 130 000	1 481 462
	Sum rammeområde	7 873 465	7 651 000	6 645 000	6 886 805
	Totalt rammeområdene				
	Sum	153 661 026	160 406 000	158 954 000	143 076 162
1700	Premieavvik	-2 281 275	-3 829 000	-4 154 000	-1 629 094
1710	Amortisering av tidligere års premieavvik	717 972	937 000	937 000	740 490
1720	Pensjon	52 162	0	0	50 277
1730	Premifond	-1 831 169	0	0	-2 146 950
1805	Diverse utgifter	345 432	0	0	147 777
	Kompensasjon for merverdiavgift	-3 716 895	-3 085 000	-3 100 000	-3 565 700
8000	Skatt på inntekt og formue	-58 100 861	-53 872 000	-53 872 000	-54 287 972
8001	Eiendomsskatt	-7 579 069	-7 620 000	-7 620 000	-7 607 797
8400	Statlig rammetilskudd	-77 153 000	-78 622 000	-79 616 000	-77 262 000
8500	Generelt statstilskudd vedr. flykninger	-11 412 300	-9 820 000	-9 820 000	-9 432 950
8600	Avskrivninger	-7 361 588	-7 361 000	-7 009 000	-7 008 369
8700	Renter og utbytte	-838 337	-764 000	44 000	-863 931
8701	Eksterne finansieringstransaksjoner	5 733 488	5 759 000	5 774 000	4 813 525
8800	Interne finansieringstransaksjoner	-2 129 000	-2 129 000	-518 000	-1 067 000
8990	Årets driftsresultat	11 893 414	0	0	16 043 532
	Sum	-153 661 026	-160 406 000	-158 954 000	-143 076 162
	TOTALT				
	Sum	0	0	0	0

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper og vurderingsregler (KRS 6 nr 1)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert med friere rammer for økonomisk styring, og skal omfatte alle økonomiske midler som disponeres for året, og anvendelsen av midlene. Alle kjente inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk. Foreningen for God Kommunal Regnskapsskikk gir ut kommunale regnskapsstandarder (KRS). For regnskapsåret 2017 foreligger 6 endelige standarder og 7 foreløpige standarder.

Pensjoner

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet med fordelt tilbakeføring. Fordelingen skal foretas med 1/7 av opprinnelig premieavvik inntil det enkelte års premieavvik er amortisert i balansen. Premieavvik i Statens Pensjonskasse skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet med tilbakeføring neste år.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Omløpsmidler

Omløpsmidlene er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kommunen har ikke markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje.

Anskaffelseskost

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost.

Kommunens anleggsmidler er aktivert til brutto anskaffelseskost, dette i samsvar med anbefaling til kommunal regnskapsskikk nr 2. Dvs at mottatte tilskudd ikke er fratrukket i anskaffelseskost.

Note 2 Organisering av kommunens virksomhet (KRS 6 nr 2)

Den samlede virksomheten til kommunen er hovedsaklig organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon. Noe virksomhet drives gjennom ulike interkommunale samarbeid. Se note 6 for flere detaljer. Disse virksomhetenes regnskap legges frem som en del av vertskommunens regnskap.

Note 3 Endring i arbeidskapital (F15.12.2000 nr 1424 § 5 nr 1)

Balanseregnskapet:	31.12.2017	31.12.2016	Sum
2.1 Omløpsmidler	113 825 627	122 677 556	
2.3 Kortsiktig gjeld	31 440 468	32 731 079	
Arbeidskapital	82 385 159	89 946 478	-7 561 319

Drifts- og investeringsregnskapet 2017:		
<i>Anskaffelse av midler:</i>		
Inntekter driftsregnskap	194 675 448	
Inntekter investeringsregnskap	15 515 473	
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	13 882 887	
<i>Sum anskaffelse av midler</i>		224 073 808
<i>Anvendelse av midler:</i>		
Utgifter driftsregnskap	178 736 783	
Utgifter investeringsregnskap	34 361 055	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	7 812 413	
<i>Sum anvendelse av midler</i>		220 910 250
Anskaffelse - anvendelse av midler		3 163 558
Endring ubrukte lånemidler (økning + / redusjon -)		10 724 877
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet		7 561 319
Note 4 Pensjon (F15.12.2000 nr 1424 § 5 nr 2)		
<p>Kommunen har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Ordningen gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Framtidige ytelser innen pensjon blir utregnet ut fra tallet på opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Ordningen sikrer en brutto utførepensjon på samme nivå som alderspensjonen, og omfatter i tillegg ektefelle- og barnpensjon.</p> <p>Framtidige premier vil påvirkes av risikomessig over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i kommunen og i andre kommuner som inngår i ordningen. Premien vil også være påvirket av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.</p> <p>Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner.</p> <p>Kommunenes egenandel på 50 % til ansatte som har benyttet seg av AFP pensjon føres på funksjon 180 og belaster dermed ikke avdelingenes rammer. Det samme gjelder reguleringspremien for tidligere tilsatte og pensjonister.</p> <p>Regnskapsføring av pensjon skjer iht.forskrift om årsregnskap og årsberetning § 13. Beregningene av pensjonsforpliktelser, pensjonskostnad mm har betydelig usikkerhet i seg. Beregningsforutsetningene er fastsatt i medhold av forskriften § 13-5 og av pensjonsordningene.</p> <p>Gjenstående amortisering/estimataavvik er forskjellen mellom fullstendig aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og regnskapsført saldo iht forskrift. Netto pensjonsforpliktelse viser at en del av pensjonsforpliktelsen ikke er innbetalt eller regnskapsført.</p>		
Forutsetninger	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler (§ 13-5 F)	4,60 %	4,20 %
Diskonteringsrente (§ 13-5 E)	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (§13-5 B)	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp (§13-5D)	2,97 %	2,97 %
Amortiseringstid	7	1
Antall personer i ordningene	KLP	SPK
Aktive	188	53
Oppsatte	241	
Pensjonister	143	

Årets netto pensjonskostnad	KLP	SPK
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	8 282 742	2 329 553
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	7 736 739	1 442 469
Brutto pensjonskostnad	16 019 481	3 772 022
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-7 248 908	-1 076 458
Netto pensjonskostnad eks adm.	8 770 573	2 695 564
Beregnet premieavvik		
Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	10 796 683	2 668 818
Årets netto pensjonskostnad	-8 770 573	-2 695 564
Premieavvik 2017	2 026 110	-26 746
Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %
Arbeidsgiveravgift av premieavviket	285 682	-3 771
Hvis pensjonspremien overstiger netto pensjonskostnad, skal premieavviket inntektsføres og balanseføres mot kortsiktig fordring. Virkningen i regnskapet blir dermed at det utgiftsføres et lavere beløp enn den faktiske premien, nemlig pensjonskostnaden. Hvis pensjonspremien er lavere enn netto pensjonskostnad, skal premieavviket utgiftsføres og balanseføres mot kortsiktig gjeld. Virkningen i regnskapet blir dermed at det utgiftsføres et høyere beløp enn den faktiske premien.		
Akkumulert og amortisert premieavvik 2017		
	KLP	SPK
Akkumulert premieavvik 31.12.16	2 870 970	119 157
<i>Arbeidsgiveravgift av premieavviket tidligere år</i>	404 807	16 801
Akkumulert premieavvik 31.12.2017	4 386 989	-26 746
Arbeidsgiveravgift	618 565	-3 771
Årets pensjonskostnad (inkl. adm.)		
	KLP	SPK
Netto pensjonskostnad	8 770 573	2 695 564
Amortisert premieavvik	510 091	119 157
Administrasjonskostnad	655 542	78 491
Samlet pensjonskostnad (inkl. adm.)	9 936 206	2 893 212
Spesifikasjon av brto pensjonsforpliktelse UB - estimat		
	KLP	SPK
Påløpt pensjonsforpliktelse I.B. 1.1 -Estimat i fjor	186 267 524	38 026 022
Estimatavvik forpliktelser IB 1.1	2 077 240	-1 964 291
Faktisk forpliktelse IB 1.1	188 344 764	36 061 731
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	8 282 742	2 329 553
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	7 736 739	1 442 469
Utbetalte pensjoner	-6 418 071	
Brutto pensjonsforpliktelser UB 31.12. - estimat	197 946 174	39 833 753
Spesifikasjon av brto pensjonsmidler UB - estimat		
	KLP	SPK
Brto pensjonsmidler IB 1.1.	155 551 130	27 278 145
Estimatavvik midler IB 1.1	3 346 409	-2 982 605
Faktiske pensjonsmidler IB 1.1	158 897 539	24 295 540
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	7 248 908	1 076 458
Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	10 796 683	2 668 818
Utbetalte pensjoner	-6 418 071	
Brutto pensjonsmidler UB 31.12. - estimat	170 525 059	28 040 816
Netto balanseført pensjonsforpliktelse	27 421 115	11 792 937
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	3 866 377	1 662 804
Premiefond		
	KLP	
Saldo premiefond per 31.12.17	21 388	
Bruk av premiefond i 2017	1 604 881	

Note 5 Kommunens garantiansvar (F § 5 nr 3)				
Gitt overfor:	31.12.2017	31.12.2016	Utløpsdato	
Garanti gitt til Renovasjon i Grenland IKS	509 600	520 000	09.09.2066	
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	112 500	125 000	26.09.2026	
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirkegård	19 380	96 920	30.01.2018	
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanlegg	217 500	225 000	19.12.2031	
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleranlegg	1 198 620	1 269 126	07.07.2034	
SUM GARANTIANSVAR	2 057 600	2 236 046		
Note 6 Utgifter til kommunale samarbeid (F § 5 nr 4)				
Selskapets navn	Eierandel	Organisasjons- form	Regnskap 2017	Regnskap 2017
GREP Grenland AS	2,00 %	AS	319 143	310 366
Visit Grenland AS	5,00 %	AS	78 480	76 410
Agder og Telemark kontrollutv.sekretariat IKS	1,60 %	IKS	107 395	100 700
Geo Norvegica Geopark IKS	0,46 %	IKS	18 970	18 508
Interkommunalt arkiv IKA	1,00 %	IKS	264 690	266 857
Telemark kommunerevisjon IKS	0,88 %	IKS	296 400	289 252
Vekst i Grenland IKS	2,00 %	IKS	251 625	241 760
110 Telemark		Vertskommune	183 846	175 125
Akutthjelp helse- og omsorgstjenester		Vertskommune	554 580	540 000
Arbeisgiverkontrollen i Grenland AiG		Vertskommune	68 892	64 296
Barnevernsvakt		Vertskommune	65 431	63 441
Brannberedskapsavtale		Vertskommune	1 383 330	1 158 387
Grenland landbrukskontor		Vertskommune	512 813	489 622
Grenlandkommunens innkjøpsenhet GKI		Vertskommune	102 816	91 020
Grenlandssamarbeidet, kommunereform		Vertskommune	7 000	13 000
Grenlandssamarbeidet, Sak/arkivsystem		Vertskommune	197 473	53 491
IKT Drift		Vertskommune	1 447 175	1 196 164
Interkommunal legevakt		Vertskommune	723 135	623 943
Kemneren i Grenland		Vertskommune	533 025	426 334
Krisesenteret i Telemark		Vertskommune	109 556	106 270
Miljørettet helsevern		Vertskommune	49 122	47 122
Overgrepsmottak		Vertskommune		8 675
Renovasjon i Grenland og Miljøløftet		Vertskommune	3 251 897	2 480 841
Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland		Vertskommune	15 499	15 356
Brannforebyggende tjenester		Tjenestekjøp	334 625	185 108
Driftsassistanse Avløp		Tjenestekjøp	87 644	87 743
Geodatasamarbeid		Tjenestekjøp	111 032	7 257
<i>Helsestasjon for ungdom</i>		Tjenestekjøp		115 000
<i>Helsestasjonstjeneste for barn</i>		Tjenestekjøp		55 000
Jordmor- og helsestasjonstjeneste for barn og ungdom		Tjenestekjøp	179 725	60 000
Opplæringskontoret i Telemark OKOS		Tjenestekjøp	57 474	52 369
Samhandlingskoordinator, samhandlingsteam		Tjenestekjøp	32 235	32 157
Siljan kirkelige fellesråd		Tjenestekjøp	2 377 000	2 335 000
SUM UTGIFTER			13 722 028	11 786 573

<i>Aksjeselskap</i> er et selskap hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser.			
<i>IKS</i> er et selvstendig selskap med eget regnskap og årsmelding. Kommunens innflytelse og styring av selskapet skjer via kommunalt valgte representanter i styre og representantskap.			
<i>Vertskommuneløsning</i> innebærer at en kommune påtar seg ansvaret for å levere tjenester på et utvalgt område til andre kommuner. Tjenesten finansieres av deltakerkommunene.			
Note 7 Aksjer og andeler i varig eie (F § 5 nr 5)			
Selskaps navn	Eierandel	Balanseførtverdi 31.12.2017	Balanseførtverdi 31.12.2016
Renovasjon i Grenland og Miljøløftet		11 650	11 650
Agder og Telemark kontrollutv.sekreteriat IKS	1,60 %	13 000	13 000
Telemark kommunerevisjon IKS	0,88 %	10 533	10 533
GREP Grenland AS	2,00 %	61 800	61 800
Biblioteksentralen SA	2,00 %	300	300
Telemark Næringsfond		14 000	14 000
Siljan Utbyggingsselskap AS			100 000
Vekst i Grenland IKS	2,00 %	4 750 000	4 750 000
Visit Grenland AS	5,00 %	8 000	8 000
Grenland Vestfold Biogass AS		38 000	38 000
Telemarksreiser		5 000	5 000
Morgedalssenteret		25 000	25 000
Attføringscenteret i Rauland AS		1 000	1 000
Rekom AS			13 300
Egenkapitalinnskudd KLP		4 580 639	4 079 919
Skien Boligbyggelag		600	600
OBOS Tønsberg		150	150
SUM AKSJER OG ANDELER		9 519 672	9 132 252
Sak 20/17 i kommunestyret ble det vedtatt en anbefaling overfor styret og generalforsamlingen i Siljan Utbyggingsselskap AS at selskapet avvikles. Den ubundne kapitalen i Siljan Utbyggingsselskap AS er overført Siljan kommune og avsatt i et bundet driftsfond - næringsfond. Den bundne kapitalen er avsatt til bundet investeringsfond. Dette er i henhold til styret i utbyggingsselskapets intensjon for å sikre videre næringsarbeid i kommunen. Sak 21/17 i kommunestyret ble det vedtatt salg av aksjeposten på seks aksjer i Rekom AS etter gjeldende regler og vedtekter for salg av aksjer i selskapet.			
Note 8 Bruk og avsetning av fond (F § 5 nr 6)			
Avsetninger og bruk av avsetninger fordelt på fondstype		Regnskap 2017	Regnskap 2016
<i>Samlede avsetninger og bruk av avsetninger i året</i>			
Beholdning 01.01.		55 502 666	45 881 497
Avsetninger		21 440 612	15 473 915
Bruk av avsetninger		14 126 936	5 852 746
Til avsetning senere år			
<i>Netto avsetninger</i>		<i>7 313 676</i>	<i>9 621 168</i>
<i>Beholdning 31.12.</i>		<i>62 816 342</i>	<i>55 502 666</i>
<i>Disposisjonsfond</i>			
Beholdning 01.01.		21 890 741	12 578 958
Bruk av fondet i driftsregnskapet		2 129 000	1 447 000
Bruk av fondet i investeringsregnskapet		5 200 000	3 634 622
Avsetninger til fondet		16 043 532	14 393 405
<i>Beholdning 31.12.</i>		<i>30 605 273</i>	<i>21 890 741</i>

<i>Bundne driftsfond</i>			
Beholdning 01.01.		3 530 589	2 796 203
Bruk av fondet i driftsregnskapet		915 724	346 124
Avsetninger til fondet		2 805 309	1 080 510
<i>Beholdning 31.12.</i>		<i>5 420 173</i>	<i>3 530 589</i>
<i>Ubundne investeringsfond</i>			
Beholdning 01.01.		30 081 336	30 506 336
Bruk av fondet i investeringsregnskapet		5 882 212	425 000
Avsetninger til fondet		2 491 771	0
<i>Beholdning 31.12.</i>		<i>26 690 895</i>	<i>30 081 336</i>
<i>Bundne investeringsfond</i>			
Beholdning 01.01.		0	0
Bruk av fondet i investeringsregnskapet		0	0
Avsetninger til fondet		100 000	0
<i>Beholdning 31.12.</i>		<i>100 000</i>	<i>0</i>
<i>Udisponert resultat (mer- og mindreforbruk)</i>			
Beholdning 01.01.		16 043 532	14 393 405
Årets udisponerte resultat (mer- eller mindreforbruk)		11 893 414	16 043 532
Årets disponering av resultat (mer- eller mindreforbruk)		-16 043 532	-14 393 405
<i>Beholdning 31.12.</i>		<i>11 893 414</i>	<i>16 043 532</i>
Note 8 Del 2			
Avsetninger og bruk av avsetninger fordelt på fondstype		Regnskap 2017	Regnskap 2016
25108000	Bundne driftsfond	-5 420 173	-3 530 589
	Kongo - Vennskap Nord/Sør	-30 000	-30 000
	Assistent flyktninger	-425 541	-175 900
	Den kulturelle skolesekken	-39 787	-42 110
	Barnefattigdom	-342 000	
	Kompetansehevede tiltak - Etterutdanning lærere	-345 050	-417 091
	Tilretteleggingsmidler språkutvikling	-16 792	-22 075
	Spaserstokken	-13 650	-13 250
	Dagaktivitetstilbud	-68 811	-75 486
	Tapsavsetning ang. formidlingslån	-50 246	-50 246
	Utbedringstilskudd	-310 953	-310 953
	Talenter for fremtiden	-333 879	-184 827
	Siljan sykehjem	-825 779	-809 704
	Vann	-333 439	-414 463
	Feiing	-334 565	-369 130
	Viltfond	-70 235	-102 010
	Tiltak Siljanvassdraget	-552 888	-313 662
	Sentrumsnære turveier	-75 000	-75 000
	Næringsfond	-1 251 559	
	Ungdomstrinn i utvikling		-120 000
	Inn på tunet		-4 682
	<i>Bundne driftsfond kan nyttes til øremerkede tiltak i driftsregnskapet.</i>		

25308000	Ubundne investeringsfondfond	-26 690 895	-30 081 336
	SKK -fondet	-25 194 959	-24 720 329
	Kjøp/Salg av bolig, tomt	-1 495 936	-5 361 007
	<i>Ubundne investeringsfond kan nyttes i investeringsregnskapet</i>		
25500000	Bundne investeringsfond	-100 000	0
	<i>Bundne investeringsfondfond kan nyttes til øremerkede prosjekter i investeringsregnskapet</i>		
25608000	Disposisjonsfond	-30 605 273	-21 890 741
	Fredagskafe	-1 000	-1 000
	Disponert i budsjett 2017	-7 329 000	-5 991 000
	Ikke øremerked fondskapital	-23 275 273	-15 898 741
	<i>Disposisjonsfond kan nyttes både i drifts- og investeringsregnskapet.</i>		
SKK-fondet			
	Avkastning fra plassering	-438 392	-474 630
	<i>Brukt slik:</i>		
	Avsatt til fondskapitalen	0	0
	Avkastning fra bankplassering er et anslag da kapitalen har inngått i konsernkonto hele året.		
	Næringsfond er opprettet som følge av avviklingen av Siljan Utbyggingsselskap AS. I kommunestyrets sak 20/17 ble det vedtatt at den ubundne kapitalen Siljan Utbyggingsselskap AS overføres Siljan kommune og avsettes i et bundet driftsfond. Siljan Utbyggingsselskaps ASs intensjon med midlene er næringsarbeid i kommunen.		
Note 9 Kapitalkonto (F § 5 nr 7)		Regnskap 2017	Regnskap 2016
Debet			
<i>Debetposter i året:</i>			
001	Salg av fast eiendom og anlegg	3 696 033	4 416 411
002	Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	5 219 482	4 629 257
003	Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	0	255 000
004	Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	2 599 138	2 394 112
005	Salg aksjer/andeler	113 300	8 100
007	Avdrag på utlån	92 009	596 097
008	Avskrivning av utlån	0	121 467
009	Bruk av midler fra eksterne lån	10 724 877	22 301 602
011	Pensjonsmidler	0	5 399 877
012	Endring pensjonsforpliktelser	13 486 381	7 174 972
018	Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensjonsforpliktelser	5 529 181	5 846 462
020	31.12. Balanse (kapital)	90 659 496	69 937 452
SUM DEBET		132 119 897	123 080 809

Kredit			
020	01.01. (overskudd kapital)	-69 937 452	-52 892 966
<i>Kreditposter i året:</i>			
021	Aktivering av fast eiendom og anlegg	-32 271 069	-47 677 385
023	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	-2 089 984	-2 633 311
024	Kjøp av aksjer og andeler	0	0
026	Utlån	-30 000	0
027	Avdrag på eksterne lån	-5 707 610	-5 314 876
039	Pensjonsforpliktelser	0	-880 529
041	Pensjonsmidler	-15 736 600	-7 909 846
042	Egenkapitaltilskudd	-500 720	-459 045
043	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	-5 846 462	-5 312 851
SUM KREDIT		-132 119 897	-123 080 809

Note 10 Investeringsoversikt, større investeringsprosjekter (KRS 6, punkt 3.1.3 nr 5)

Investeringsoversikt	Regnskap tidligere år	Budsjett 2017	Regnskap 2017	Samlet ramme	Prognose
007 Siljan u-skole	43 057 165	1 349 000	1 244 303	49 200 000	44 301 000
1309 Utvidelse av sykehjem	27 011 140	10 957 000	10 462 810	37 000 000	37 474 000
1614 Ny Skogloppa	515 513	4 745 000	4 741 684	5 183 000	5 257 196
1714 Bakkanseriset 30	0	3 841 000	3 889 633	21 510 000	3 841 000
1715 Gurholtveien 4	0	3 820 000	4 012 277	21 510 000	14 000 000

Prosjekt 007 Siljan ungdomsskole er ferdigstilt i 2017 og viser et mindreforbruk i forhold til vedtatt samlet ramme. Prosjekt 1309 Utvidelse av sykehjem er ferdigstilt i 2017 og estimeres til å gå i balanse. Det er inntektsført 9,7 mnok i statlige overføringer på prosjektet. Dette er forholdsmessig andel av tilskudd fra Husbanken i forhold til årets fremdrift i prosjektet.

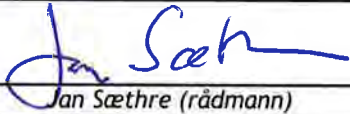
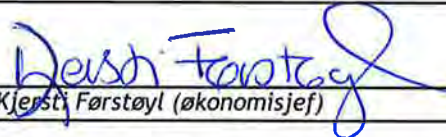
Prosjekt 1714 Bakkanseriset 30 og prosjekt 1715 Gurholtveien 4 er flyktningeboliger. Prosjekt 1714 er ferdigstilt i 2017 og prosjekt 1715 ferdigstilles i 2018. Begge prosjektene er endel av rammen i prosjekt 1607 på kr 21 510 000. Prosjekt 1607 fordeles på disse to prosjektene utifra forbruk og resten av midlene overføres til 2018. Det er budsjettert med støtte fra Husbanken. Dette vil det søkes om i 2018.

Note 11 Anleggsmidler (KRS 6, punkt 3.1.3 nr 4)

	IT-utstyr, kontormask.	Anleggs-maskiner	Tekniske anlegg	Boliger, skoler, og veier	Adm.bygg, sykehjem m.v.	Sum
Anskaf.kost. 1.1.	7 406 928	7 654 392	6 479 028	141 704 379	58 095 046	221 339 773
Årets tilgang	874 275	1 265 541	232 346	22 440 778	9 548 113	34 361 053
Årets avgang	0	0	0	-3 696 033	0	-3 696 033
Årets avskriv.	-1 837 748	-836 390	-602 000	-3 050 105	-1 035 345	-7 361 588
Årets nedskriv.		0		-457 032		-457 032
Bokf. verdi 31.12	6 443 455	8 083 543	6 109 374	156 941 987	66 607 814	244 186 173
Økon. levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	
Avskrivingsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

De største endingene i anleggsmidler er kommunale boliger, Siljan sykehjem, nye Skogloppa og vei ny butikk. Hegnavegen 31 er nedskrevet med kr 457 032 på grunn av brann. Årets avgang er solgte tomter i prosjektene Heiveien I (kr 631 383) og Heiveien II (kr 3 044 650). Det er også solgt et areal i Siljan sentrum til Statens vegvesen i forbindelse med opparbeiding av bussholdeplass (kr 20 000). Boligfeltene ses på som helhetlige prosjekter og det vil utarbeides prosjektrengskap for disse når alle tomtene er solgt. Det er estimert priser på tomtene som skal tilsvare utgiftene kommunen har for å opparbeide boligfeltene og legge vann og kloakk.

Note 12 Langsiktig lån og avdrag (KRS 6 punkt 3.1.3 nr 6)								
Kommuneloven § 50 nr 7 har bestemmelser om at kommunens totale langsiktige gjeld til egne driftsmidler skal avdras med like årlige avdrag, og at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Ved inngåelse av nye låneopptak til investeringer i anleggsmidler velges vanligvis en avdragstid på 20 år. Dette er nesten alltid en kortere nedbetalingstid enn gjennomsnittlig avskrivningstid på de anleggsmidler som blir lånefinansiert. Kommunen ligger derfor innenfor bestemmelsene om avskrivningsreglene i forskrift om årsregnskap og årsberetning § 8.								
Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf kommuneloven § 50 nr 7, ved å beregne minste tillatte avdrag på lån etter en forenklet formel utgitt av KRD ved innføringen av dagens KL § 50. Formelen er sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler (jf KL § 50 nr 1 og 2) multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet.								
Kommunen har regnskapsført avdrag etter budsjett. En stor del av avdraget er beregnet utifra kommunens sertifikatlån, og dette må innbetales som ekstra avdrag. Som følge av en feil ble ikke bestillingen av ekstra avdragsbetaling effektivert og det er derfor et avvik mellom årsrapport fra banken og regnskapet. Dette har ingen effekt på årsregnskapet 2017.								
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet							5 631 601	
Minste tillatte avdrag beregnet ut fra "forenklet formel utgitt av KRD							4 664 126	
Avvik							967 475	
Fordeling av L-gjeld i kommunen på ulike områder:							31.12.2017	31.12.2016
Lån til selvkostområdene i kommunen								
<i>Vann - og avløpssektoren</i>								
<i>Andre selvkostområder</i>								
Lån til kirkelige formål								
Startlån og formidlingslån							1 437 268	1 513 277
Andre utlån								
Ubrukte lånemidler							9 705 748	20 430 625
L-gjeld på kommunens øvrige tjenesteområder							117 412 460	112 319 184
Kommunens totalte langsiktige gjeld							128 555 476	134 263 086
							Gjeld 31.12.	Gj.snitt rente
Herav L-gjeld med rentebinding over ett år (fastrente):							17 250 000	1,48
Herav L-gjeld med flytende rente (rentebinding under ett år):							111 305 476	1,32
Sertifikatlån kr 84 623 932 har en gjennomsnittlig rente i 2017 på 1,27 %								
Mottatte avdrag Husbanken er kr 76 009 og betalte avdrag til Husbanken på startlån og formidlingslån er ordinære avdrag kr 13 189 og ekstraordinære avdrag kr 62 820.								
Note 13 Selvkostområder (KRS 6, punkt 3.1.3 nr 9)								
Resultat 2017				Balanse 2017				
	Inntekter	Kostnader	Over (+) / Undersk. (-)	Årets dekningsgrad ¹	Avsetn + / bruk - dekn.gradsfond ³	Dekn.gradsfond og memoriakonti 31.12.2017. ²		
Vann	2 120 779	2 209 135	-88 355	96,00 %	-81 024	333 439		
Avløp	2 942 776	2 652 040	290 735	110,96 %	293 613	-1 033 987		
Slamtømming	752 456	585 006	167 451	128,62 %	169 109	125 414		
Renovasjon	2 866 427	3 144 361	-277 934	91,16 %	-277 934	-887 346		
Feiing	323 398	364 861	-41 463	88,64 %	-34 565	334 565		
Plansaksbeh.	0	1 033 764	-1 033 764					
Byggesaksbeh.	440 210	425 446	14 764					
Kart og oppmål.	377 205	863 174	-485 969					
¹ Årets dekningsgrad før evt.avsetning / bruk av dekningsgradsfond.								
² Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. Memoriakonti viser selvkostregnskap der utgiftene har vært større enn inntektene.								
³ Avsetn + / bruk - dekn.gradsfond er inkludert renter.								

Note 14 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor (KRS 6, punkt 3.1.3 nr 10)		
	2017	2016
Antall årsverk	159	155
	2017	2016
Ytelser til rådmann	1 016 383	984 749
Ytelser til ordfører	875 277	854 730
Kommunens revisor	Telemark kommunerevisjon IKS	
Driftstilskudd til revisjon	296 400	
Omfatter finansiell revisjon, forvaltningsrevisjon, rådgiving, kirkelig fellesråd mm. iht. inngått avtale.		
Note 15 Prinsippenringer 258*		
Tekst	År	Beløp
Retting ressurskrevende tjenester	2008	-683 000
Endring prinsipp drift renter på lån	2001	583 223
Endring prinsipp feriepenger	1994	2 117 103
Note 16 Vesentlige transaksjoner i regnskap 2017 (KRS 6, punkt 3.1.3 nr 2)		
<p>Det positive årsresultatet skyldes flere forhold, samt en gjennomgående nøktern og god økonomistyring i hele organisasjonen.</p> <p>Det er et mindreforbruk på lønn og vikarbruk ved sykefravær. Det er høyere inntekt på refusjon sykelønn enn utgifter til vikar. Det har også vært vakante stillinger på helse som følge av lavt belegg gjennom hele året. Dette viser at det er en dynamisk styring av personell med tanke på belastning og belegg.</p> <p>Det har vært lavere utgifter til pensjon i 2017 enn forventet. Dette vises som positivt avvik i forhold til budsjett på de fleste funksjoner. I tillegg har det vært god avkastning på klp's portefølje som følge av høy aksjeavkastning og avkastning på eiendom.</p> <p>Det har også vært høyere skatteinntekter til kommunen i 2017. Dette justeres som følge av lavere inntektsutjevning, men netto bidrar dette positivt til årsregnskapet.</p> <p>Siljan kommune tok i mot 2 flere flyktninger enn budsjettet og det vises i et positivt avvik i forhold til budsjett. Kommunen får statstilskudd for antall flyktninger bosatt uavhengig av når på året personene kommer.</p>		
<i>Siljan den 31. desember 2017 / 13. februar 2018</i>		
 Jan Sæthre (rådmann)		 Kjersti Førstøyl (økonomisjef)